

میزگرد هم‌اندیشی در مورد آفریقا

میزگرد هم‌اندیشی در مورد آفریقا در تاریخ ۲۱ اسفندماه ۱۳۸۷ با همکاری وزارت امور خارجه، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، کمیته امداد حضرت امام (ره) و با شرکت سخنرانان و کارشناسان حوزه آفریقا برگزار شد. در زیر گزارشی از این میزگرد ارائه می‌شود:

قاره نوید داد. در این برهه، نقش کشورهای آفریقایی در روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران افزایش یافته است و تعیین یک استراتژی عملی و درازمدت در قبال کشورهای این قاره وظیفه اصلی سیاست‌گذاران ایرانی، به خصوص در وزارت امور خارجه، می‌باشد. وی در ادامه افزود: ما در زمینه گسترش روابط با آفریقا نیازمند تعیین خط مشی و روش‌های اجرایی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی هستیم. تاکنون نگرش سیاست خارجی به آفریقا، گسترش روابط از طریق کمک‌های اقتصادی بوده است. در آینده، این روش نباید به عنوان تنها روش موجود تلقی شود.

جناب آقای انواری سرپرست کمیته امداد امام خمینی(ره) سخنران دیگر جلسه بود که با طرح این پرسش که چه ضرورتی برای فعالیت‌های خارجی کمیته امداد وجود دارد؟ سخنان خود را آغاز کرد. انواری در پاسخ

سیاست خارجی آمریکا در آفریقا پس از روی کار آمدن اوباما، نقش رفتارهای حمایت‌گرایانه بین‌المللی در همگرایی کشورهای آفریقایی، بررسی تطبیقی کمک‌های توسعه‌ای جمهوری اسلامی ایران و دیپلماسی حمایت در قاره آفریقا، بررسی روابط چین و آفریقا، سیاست خارجی روسیه در آفریقا، بررسی راهبرد ایران در آفریقا و راهکارها و راهبرد فرهنگی ایران در آفریقا از اصلی‌ترین موارد بحث شده در این نشست علمی بود.

در این میزگرد پس از تلاوت آیاتی از قرآن کریم، دکتر آهنی به عنوان اولین سخنران مطالبی مطرح کرد. معاون آموزش و پژوهش در سخنان خود ضمن تأکید بر جایگاه استراتژیک آفریقا در جهان گفت: پایان جنگ سرد، شروع دوران جدیدی برای آفریقا بود. دورانی که به خاتمه منازعات منطقه‌ای و اضمحلال نظام آپارتاید منجر شد و آینده‌ای توأم با همکاری و ثبات را برای کشورهای این

به این پرسش ضمن اشاره به تأکید حضرت امام(ره) بر توسعه فعالیت‌های خارجی و انسان دوستانه به تشریح فعالیت‌های کمیته متبوع خود در حوزه کشورهای محروم پرداخت و گفت: در حال حاضر کمیته امداد امام در کشورهای چون لبنان، سوریه، عراق، آذربایجان، تاجیکستان، افغانستان و مجمع الجزایر کومور دارای دفاتری است که از طریق آن با مردم، نخبگان و مراجع مختلف این کشورها تعامل و همکاری می‌کند. وی افزود: به اعتقاد من خدمات و فعالیت‌های بشردوستانه در عرصه سیاست خارجی یک فرصت است چرا که کمک به انسان‌ها در عرصه بین‌الملل فراتر از جنبه‌های فرهنگی و دسته‌بندی‌های سیاسی، قومی و قبیله‌ای است و می‌تواند از فرصت‌چنین اقداماتی با برنامه‌ریزی صحیح بهره‌برداری کرد.

انواری با بیان اینکه کمک به انسان‌های محروم از اصول تفکیک‌ناپذیر سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران است، ادامه داد: ما در حوزه دیپلماسی یاری بخش، به فتح قلوب می‌اندیشیم و فعالیت‌های کمیته امداد نیز به طور کامل نشأت گرفته از دکترین انفاق و احسان در مبانی اسلامی است، بر همین اساس در آفریقا نیز توانمندسازی و تقویت اصل کرامت و عزت در دستور کار ما قرار دارد. وی خدمات بشردوستانه را در عرصه سیاست خارجی فرصت‌زا خواند و افزود: کمک به انسان‌ها در عرصه بین‌الملل فراتر از جنبه‌های فرهنگی و دسته‌بندی‌های سیاسی، قومی و قبیله‌ای است.

حجت‌الاسلام عباسعلی اختری، دبیرکل مجمع جهانی اهل‌البیت سخنران بعدی جلسه بود که ضمن اذعان به عدم درک درست از توانمندی و ظرفیت‌های آفریقا در جامعه، بر ضرورت توجه بیشتر به این قاره مهم به ویژه از منظر فرهنگی تأکید کرد. حجت‌الاسلام اختری

همچنین از عدم توجه کافی دولت‌های پس از انقلاب به ظرفیت‌های حوزه آفریقا ابراز تأسف کرد. وی با بیان اینکه گویا ما این قاره را باور نکرده‌ایم، افزود: واقعیت تلخ درباره قاره آفریقا این است که این قاره طی سال‌های متمادی مورد تهاجم اقتصادی و فرهنگی قدرت‌های بزرگ قرار داشته و این قدرت‌ها نیز در سایه بی‌توجهی جهانیان، تا جایی که توانسته‌اند در راستای استثمار و عقب‌نگه داشتن آن عمل کرده‌اند. اختری با اشاره به ظرفیت‌های گسترده قاره آفریقا در عرصه فعالیت‌های دینی، نسبت به فعالیت قابل توجه گروه‌های وهابی در این حوزه هشدار داد و گفت: هر چند که وهابيون تلاش بسیاری برای جذب مسلمانان قاره آفریقا انجام می‌دهند اما در حال حاضر ما نیز هزار مبلغ دینی آفریقایی را تحت پوشش قرار داده‌ایم و در این زمینه کمک به مساجد، درمانگاه‌ها، حسینیه‌ها و مدارس را نیز در دستور کارمان داریم.

در ادامه جلسه، آقای بیات مدیر کل آفریقای وزارت خارجه سخنرانی خود را به موضوع سیاست خارجی آمریکا در آفریقا پس از روی کار آمدن اوباما اختصاص داد. بیات در این سخنرانی، آفریقا را قاره‌ای با اهمیت ویژه در دستگاه خارجی آمریکا توصیف و بر این مسأله تأکید کرد که پس از روی کار آمدن اوباما به دلایل عدیده‌ای توجه به آفریقا افزایش یافته است. بیات در این میزگرد با اشاره به برگزیده شدن باراک اوباما به عنوان یک کنیایی تبار به ریاست جمهوری ایالات متحده، اظهار داشت: شکی نیست که سابقه روابط آمریکا و قاره آفریقا سابقه‌ای دیرینه است و این قاره به جهات گوناگون اهمیت ویژه‌ای برای آمریکا دارد.

بیات در تشریح دلایل اهمیت قاره آفریقا برای آمریکا به این موارد اشاره کرد: کنترل منابع انرژی و به ویژه نفت در آفریقا به نحوی که تا سال ۲۰۱۵ بیش از

۲۵ درصد نیاز نفتی آمریکا از این قاره تأمین می‌شود، کنترل منابع آبی آفریقا، ایجاد پایگاه نظامی به بهانه مبارزه با تروریسم، مبارزه با موج اسلام‌خواهی در آفریقا، تسلط بر بازار آفریقا، حمایت آفریقا از آمریکا در مجامع بین‌المللی و کسب ۵۳ رأی کشورهای این قاره و حمایت از منافع صهیونیست‌ها.

خانم امین زاده عضو سابق کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی، دیگر سخنران جلسه، در سخنانی با موضوع نقش رفتارهای حمایت‌گرایانه بین‌المللی در همگرایی کشورهای آفریقایی گفت: قبل از استعمار، ویژگی‌های حقوق بشر و رعایت آن را از سوی اهالی این قاره به وضوح در آفریقا مشاهده می‌کنیم.

وی در ادامه اظهار داشت: مقدس بودن نوع بشر در آفریقا مورد تأکید بوده و در جوامع ابتدایی مسأله احترام به نوع بشر دیده می‌شود. فرهنگ نیز در آفریقایی قبل از استعمار مترقی بوده است. به طور مثال در زمان مخاصمات، حکمرانان سعی می‌کردند مشکلات خود را از طریق گفتگو پایان دهند.

وی تصریح کرد: با انزوای آفریقا کشورهای این قاره عملاً تا سال ۱۹۶۰ نقشی در ترویج حقوق و روابط بین‌المللی نداشته‌اند. ارزش و احترام به انسان بعد از استعمار، احترام به انسان سفیدپوست بود و استعمارگران بی‌حرمتی به انسان سیاه و تخریب طبیعت را در برنامه‌های خود قرار دادند. آفریقایی‌ها سعی می‌کردند اسلام را با معیارهای قبیله‌ای خود منطبق و به آن عمل کنند.

آقای محمدی فر معاون حوزه بین‌الملل کمیته امداد نیز در خصوص بررسی تطبیق کمک‌های توسعه‌ای جمهوری اسلامی ایران و دیپلماسی حمایت در قاره آفریقا

گفت: آفریقا خصوصیتی دارد که می‌تواند بر کشور ما نیز تأثیر بگذارد.

وی گفت: در آفریقا ۳ الگو وجود دارد. الگوی اول با عنوان بالا به پایین به دولت‌های آفریقایی مشاوره‌های فنی می‌دهد. دومین الگو پایین به بالا است که در خود رشد همراه با عدالت را دارد. سومین الگو ساز و کار بازار است که به دنبال سرمایه‌گذاری خارجی و رفع موانع موجود در این راه است.

محمدی فر افزود: الگویی که ما می‌توانیم به عنوان کمیته امداد پیشنهاد دهیم بر رفتارهای جمعیت‌گرایانه یا رهیافت حمایت‌گر که براساس رشد اجتماعی، ترویج تعاون و کار جمعی در این کشورهاست، استوار است. وی تصریح کرد: هدف ما این است که برای آفریقا این منطق را نهادینه کنیم که می‌تواند فقط به خود متکی باشند.

معاون حوزه بین‌الملل کمیته امداد همچنین اظهار داشت: توجه کمیته امداد در آفریقا به ایجاد کارگاه‌های حرفه‌ای و فنی و مهارتی معطوف می‌باشد. محمدی فر تأکید کرد: کمیته امداد، جوانان آفریقایی را در کارگاه‌های ایجاد شده در این کشور آموزش می‌دهد از این رو آفریقایی‌ها دید مثبتی از ایران در ذهن خواهند داشت زیرا تصور می‌شود ایران کشوری است که بدون انتظار برای آنها امکان آسایش را فراهم کرده است.

دکتر موسوی مدیر کل دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی نیز در مورد بررسی روابط چین و آفریقا سخنرانی کرد. وی ابتدا تنها کشوری را که در رابطه با آفریقا برنامه مدونی دارد، چین عنوان کرد و گفت: چین در سال ۲۰۰۶ برنامه سه ساله‌ای را برای کار با آفریقا تنظیم و کار خود را با اجلاس سران آفریقا در پکن آغاز کرد.

موسوی در ادامه به هشت محوری که چین در رابطه با کار با آفریقا در سال ۲۰۰۶ تصویب کرده از جمله

دو برابر کردن روابط تجاری و اقتصادی، اختصاص ۵ میلیارد دلار اعتبار و وام در ۳ سال، لغو بدهی‌های کشورهای بسیار فقیر و آموزش نیروی انسانی آفریقا اشاره کرد. مدیرکل دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی با بیان اینکه چین طی این ۳ سال ۱۰ میلیارد دلار به آفریقا کمک کرده، اظهار داشت: برخی دلیل این توجه چین را منابع نفت آفریقا عنوان می‌کنند، این در حالی است که چین از سال ۱۹۴۹ وارد آفریقا شد و نیاز نفتی این کشور از سال ۱۹۹۳ به بعد شروع شد.

وی در ادامه به بیان دلایل اهمیت آفریقا برای چین پرداخت و یکی از این دلایل را تایوان عنوان کرد و افزود: چین با فعال شدن در آفریقا توانسته مسأله تایوان را مدیریت کند به نحوی که تنها ۵ کشور آفریقایی در حال حاضر با تایوان رابطه دارند. دکتر موسوی محرک‌های اقتصادی و صادرات کالاها را برای جمعیت ۸۵۰ میلیونی آفریقا را از دیگر دلایل توجه چین به این قاره برشمرد و گفت: چینی‌ها در حال حاضر درصدد تغییر دادن صادرات از بخش منسوجات به صنایع الکتریکی، شیمیایی و تکنولوژی‌های پیشرفته به آفریقا هستند.

دکتر موسوی منافع بلندمدت و استراتژیک برای چینی‌ها در قاره آفریقا را از دیگر دلایل اهمیت این قاره برای چین عنوان کرد و گفت: نیمی از کشورهای عضو جنبش عدم تعهد، آفریقایی هستند و یک سوم اعضای سازمان ملل را کشورهای آفریقایی تشکیل می‌دهند و این کشورها می‌توانند نقش بزرگی در منافع بلندمدت و استراتژیک چین ایفا کنند. وی همچنین گفت که سه موضوع جدی در منافع بلندمدت چین در این قاره وجود دارد؛ اول بحث حقوق بشر است که کشورهای آفریقایی توانسته‌اند مانع صدور قطعنامه‌ها علیه چین شوند، دیگری سازمان تجارت جهانی (WTO) است که چینی‌ها با کمک

آفریقایی‌ها روند جدیدی را در این سازمان ایجاد کرده‌اند و همچنین همکاری‌های جنوب- جنوب است که چینی‌ها مدیریت این همکاری‌ها را طراحی می‌کنند. موسوی همچنین خاطر نشان کرد: چینی‌ها علاوه بر این، فضایی را برای قدرت نرم در آفریقا باز کرده‌اند و تا پایان سال ۲۰۰۷ تعداد ۱۱ مؤسسه کنفوسیوس در کشورهای استراتژیک این قاره از جمله مصر و زیمبابوه ایجاد کرده‌اند و از سال ۲۰۰۵ تاکنون توانسته‌اند ۸ هزار آفریقایی را در ۱۶ کشور و در ۱۲۰ مدرسه چینی آموزش دهند. مدیرکل دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی اضافه کرد: چینی‌ها از سال ۲۰۰۶ تاکنون به ۴۰۰۰ آفریقایی در دانشگاه‌های چین بورسیه اعطا کرده‌اند. وی با بیان اینکه چین با یک برنامه و راهبرد مشخص در آفریقا در حال فعالیت است، افزود: مطالعه نحوه کار چین در آفریقا می‌تواند برای ما آموزنده باشد.

سپس آقای قادری، رئیس گروه آفریقا به دلیل ضیق وقت به اختصار سرفصل‌های سخنان خود با موضوع بررسی راهبرد ایران در آفریقا و راهکارها را چنین برشمرد: - ایران و دوران قبل از اسلام: ایران در این دوران دارای رابطه با سابقه ۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح است و راهبرد امپراتوری ایران بیشتر جنبه امنیتی و اقتصادی دارد.

- ایران بعد از اسلام: راهبرد ایران بر اساس دو دیدگاه شیعه و سنی در حوزه فرهنگ پیش می‌رود. - قرون ۲۰-۱۵: در این دوران راهبرد مشخصی در دستگاه دیپلماسی ایران وجود ندارد به خصوص اینکه در دوران صفویه و تا حدی قاجاریه جنگ‌های ایرانیان با دشمنان خارجی- عثمانی و یا روسیه- باعث افول قدرت آنان شد.

- دوران جنگ سرد: آفریقا به دو بلوک شرقی و غربی تقسیم شده است و ایران بنا بر سیاست دنباله‌روی از غرب همکاری خود را با بلوک متمایل به غرب ادامه می‌دهد.

- پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران (۴ مرحله):

مرحله اول: آرمان‌گرایانه

مرحله دوم: عمل‌گرایانه

مرحله سوم: اصلاح‌طلبانه

مرحله چهارم: راهبرد آرمان‌گرایانه عدالت‌محور

(دارای فرصت و چالش):

فرصت‌ها:

۱. اعتماد آفریقا به ایران (سران و ملت)

۲. رشد آگاهی در میان دولت‌های آفریقایی و اتحاد و هماهنگی آنان در مقابل قدرت‌های فرامنطقه‌ای و توجه به رابطه با ایران.

چالش‌ها:

۱. قدرت‌های نوظهور چین، هند و ژاپن و نفوذ در آفریقا

۲. افزایش نفوذ رژیم صهیونیستی

۳. گسترش افراطی‌گری و سلفی‌گری

۴. تهاجم رسانه‌ای غرب

راهکارها:

۱. در پیش گرفتن گفتمانی دوستانه

۲. انسجام عملی و نظری در گفتمان

۳. همکاری منطقه‌ای

۴. تقویت همکاری سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و رشد دیپلماسی عمومی.

آقای ثمری، از سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی سخنران دیگر می‌گردد بود که با موضوع: راهبرد فرهنگی ایران در آفریقا سخنرانی نموده و به بررسی نظری مفهوم راهبرد و نقش آن در تعیین منافع پرداخت. وی ضمن اشاره به ضرورت ارائه تعریف درست از راهبرد در حوزه

برنامه‌ریزی بر اتخاذ راهبردی که در چارچوب تعریف مدون علمی باشد تأکید و آفریقا را حوزه‌ای مهم در اجرای عملی راهبرد مبتنی بر اصول علمی توصیف کرد.

دکتر ابوطالبی، کارشناس اقتصاد بین‌الملل، سخنران دیگر جلسه بود که با عنوان تأثیرات متقابل سیاست بین‌الملل و دیپلماسی حمایت در قاره آفریقا سخنرانی خود را ارائه کرد. ابوطالبی در این کنفرانس در خصوص وضعیت فعلی و شاخص‌های موجود در آفریقا، خاطرنشان کرد: قاره آفریقا شامل ۵۴ کشور است که در سال ۲۰۰۷ حدود ۹۵۰ میلیون نفر جمعیت داشته و حدود ۱۴ درصد از جمعیت کل جهان را تشکیل می‌دهد.

وی با بیان اینکه نرخ رشد جمعیت در آفریقا بالای سه درصد است، افزود: در سال ۱۹۵۰ جمعیت ۸/۸ درصد و در سال ۲۰۰۰، ۱۳ درصد رشد داشته است. این آمار در سال ۲۰۵۰ به ۲۰ درصد و در سال ۲۱۰۰ به ۲۵ درصد خواهد رسید.

وی همچنین افزود: حدود ۴۰ درصد از جمعیت آفریقا روزانه درآمدی برابر با یک دلار دارند، دو سوم جمعیت زیر خط صحرا به برق دسترسی ندارند و سه چهارم جمعیت منطقه، انرژی مورد نیاز خود را از چوب و ذغال تأمین می‌کنند. دکتر ابوطالبی تصریح کرد: در سال ۱۹۷۰ حدود ۱۰ درصد از فقرای جهان در آفریقا بودند و در سال ۲۰۰۰ این رقم به ۵۰ درصد افزایش یافت.

وی با اشاره به اینکه در سال‌های ۲۰۰۰-۱۹۷۴ متوسط درآمد سالانه مردم حدود ۲۰۰ دلار کاهش داشته است، اظهار داشت: شاخص توسعه انسانی یا رفاه عمومی که شامل درآمد، آموزش، بهداشت و امید به زندگی است در سال‌های ۲۰۰۵-۱۹۹۰ حدود ۲ دهم تا ۳ دهم درصد رشد داشته است.

دکتر ابوطالبی همچنین بیان داشت: با بحران اقتصادی موجود در جهان و به دنبال آن کاهش حجم تجارت خارجی و کاهش قیمت محصولات صادراتی، وضعیت آفریقا بدتر از گذشته هم خواهد شد. وی اظهار داشت: در مورد کمک به آفریقا سه مبحث اصلی وجود دارد؛ نخست ماهیت کمک‌کنندگان، سپس بحث روش اعطای کمک و در آخر انگیزه‌ها و اهداف اعطای کمک است. دکتر ابوطالبی در ادامه گفت: در زمان جنگ سرد کمک از جانب کمک‌کنندگان دو سویه بود، کمک هم به متحدان منطقه صورت می‌پذیرفت و هم به شورشیانی که در طرف مقابل قرار داشتند، اما پس از جنگ سرد و فروپاشی شوروی استفاده از قدرت نرم، تبلیغ ارزش‌های سرمایه‌داری لیبرال و جلوگیری از نفوذ رقبا در رأس امور قرار گرفت. دکتر ابوطالبی گفت: در حمایت‌گرایی اقتصادی چند نکته قابل توجه است؛ از جمله: حمایت از تولیدکننده داخلی در کشور کمک‌کننده، وابستگی اقتصاد کمک‌گیرنده به کمک‌کننده، کمک مشروط خرید از بازار کمک‌کننده و یا بهره‌گیری از خدمات مهندسی فنی برای پروژه‌ها و خدمات پس از فروش به علاوه مدیریت حفظ و نگهداری ماشین‌آلات. در تداوم تقسیم کار بین‌المللی نیز باید به این دو نکته توجه شود: تولید و صادرات کالای ساخته شده در شمال آفریقا و تولید مواد خام اولیه در جنوب که عمده این کمک‌ها به بخش منابع و معادن اختصاص می‌یابد. وی همچنین تأکید کرد: کشورهای کمک‌کننده برای حفظ وابستگی در جنوب حتی حاضر بودند رشوه نیز پرداخت کنند و تفاوتی میان حکومت‌های دموکراتیک یا غیردموکراتیک جهت حفظ وابستگی وجود نداشت. در بحث کمک، منتقدین شامل دو دسته می‌شوند خوشبین‌ها که به تأثیرات مثبت کمک اشاره می‌کنند و می‌گویند اگر هر جای آفریقا رشدی باشد نتیجه کمک

است، کمک به خواست کمک‌کننده نبوده و بسیاری از اوقات به درخواست کمک گیرنده بوده است و جایی که کمک اثر مثبت نداشته باشد ناشی از عملکرد منفی کمک گیرنده بوده است. دومین گروه منتقدین بدبین‌ها هستند که معتقدند کمک اثرات منفی به بار می‌آورد و اظهار می‌دارند کمک تنها نخبگان و حاکمان وابسته را تقویت می‌کند، تشویق‌کننده در مصرف است، اصلاحات اقتصادی را به تعویق می‌اندازد و باعث دخالت در امور داخلی به علاوه نقض حاکمیت سیاسی و اقتصادی می‌شود.

دکتر ابوطالبی در ادامه گفت: بدبین‌ها معتقدند که کمک‌کنندگان فرقی بین دموکرات‌ها یا غیردموکرات‌ها قائل نمی‌شوند، فقط با افزایش فساد اداری و مالی، اعتماد میان مردم و حاکمان را ضایع می‌کنند و مانع به کار افتادن فکر و ذهن آفریقایی‌ها و ظهور کارآفرینان سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در بخش خصوصی می‌شوند.

سپس جناب آقای احمد بخشی، کارشناس مرکز مطالعات آفریقایی دانشگاه تربیت مدرس نیز در سخنرانی خود با موضوع سیاست خارجی روسیه در آفریقا گفت: فعالیت‌های روسیه در مورد گسترش روابط با آفریقا از اواخر دهه ۱۹۵۰ و زمانی که کشورهای آفریقایی مستقل شده‌اند گسترش یافت و کرملین با هدف حمایت از جنبش‌های ضد استعماری به سمت کشورهای آفریقایی و آسیایی گرایش پیدا کرد. وی همچنین گفت: بعد از جنگ سرد نوع نگاه روسیه نیز به آفریقا تغییر کرد و روسیه توجه به داخل و کشورهای مشترک‌المنافع را اساس سیاست خود قرار داد. حتی در آن زمان تصویری کاملاً منفی از آفریقا در این کشور ارائه شد و پس از آن چندین سفارتخانه و کنسولگری و همچنین پروژه‌های کمک‌رسانی روسیه به این قاره تعطیل شد. وی با اشاره به شرایط حاضر خاطر نشان کرد: در حال حاضر روس‌ها در

جلوگیری از بروز مناقشات آفریقا مشارکت دارند و البته بیشتر حجم مبادلات آنها با کشورهای شمال آفریقا و همچنین آفریقای جنوبی است. وی همچنین اظهار داشت: حجم مبادلات روسیه با آفریقا در سال ۲۰۰۸ حدود ۲ میلیارد ریال است که رقم بسیار کمی است. وی در ادامه نگاه ایران به آفریقا بعد از پیروزی انقلاب را مورد اشاره قرار داد و گفت: پس از پیروزی انقلاب، آفریقا جزو اولویت‌های ایران قرار گرفت ولی باید قبول کنیم که ما در قبال این قاره فاقد استراتژی هستیم و متأسفانه نوع نگاه مردم ما به این قاره منفی است و برای تغییر این نگاه زمان طولانی نیاز است. به گفته وی برای کار با آفریقا و نظام بین‌الملل نیازمند تدوین استراتژی جدیدی هستیم.

آقای حمیدی‌بنام، سفیر سابق ایران در کنگو نیز آخرین سخنران این کنفرانس بود که در سخنرانی خود با عنوان: نقش رفتارهای حمایت‌گرایانه در امنیت ملی جمهوری اسلامی، جمهوری اسلامی را یکی از مهم‌ترین بازیگران منطقه خواند و اظهار داشت: ایران برای تأمین امنیت خود باید نگاه خود را فرامنطقه‌ای کند.

سفیر سابق ایران در کنگو آفریقا را سرزمین استراتژی‌ها عنوان کرد و با اشاره به اینکه چین، هند و روسیه برای ورود به آفریقا دارای استراتژی هستند، خاطرنشان کرد: کمیته امداد امام خمینی (ره) می‌تواند به این قاره راه یابد.

حمیدی‌بنام در ادامه پیشنهاداتی را در این خصوص ارائه داد از جمله: گسترش همکاری‌های فرهنگی، تقویت و رشد مبادلات تجاری، اعطای تسهیلات تجار و بازرگانان، افزایش صدور خدمات فنی و مهندسی و اجرایی کردن یادداشت تفاهم‌های امضا شده بین ایران با کشورهای آفریقا.

سعید آقا علی‌خانی
مرکز مطالعات آفریقا
دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی

پژشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی